

stik, og K-fonden har aldrig været anvendt efter sin oprindelige hensigt. At K-fonden nu er negativ, skyldes derfor ikke konjunktursvingninger, men derimod, at markedspriserne for de grønlandske eksportprodukter er steget mindre end omkostningerne. Under de nugældende forhold er der kun et egentligt overskud på rejeproduktionen og skindindhandlingen samt nogle mindre indhandlingsobjekter som f. eks. laks.

Det nugældende afgiftssystem har væsentlige ulemper:

1) Afgifterne omfattes af en betydelig uvilje såvel i Grønland som i det øvrige land. Det er vanskeligt at forklare offentligheden og erhvervsdrivende, der ønsker at virke i Grønland, at man på én gang ønsker at yde effektiv støtte til opbygning af et grønlandsk erhvervsliv og samtidig pålægge produktionen afgifter, der ikke har deres lige andetsteds i landet.

2) Så længe man bevarer et afgiftssystem, vil den normale prismekanisme være sat ud af spillet i Grønland, hvilket kan medføre, at investeringerne og erhvervsudøvelsen ikke med tilstrækkelig hastighed samler sig om de mest produktive muligheder.

3) Fastsættelsen og administrationen af afgifterne volder efterhånden overordentlig store vanskeligheder. Således har man f. eks. afgifter på produktion af saltfisk samtidig med, at KGHs egen produktion som helhed giver tab. Man har også varierende former for afgift på den samme produktion.

Såfremt man skulle fortsætte med et afgiftssystem, måtte — jfr. hvad der tidligere er sagt om „afpolitisering“ af KGH — fastsættelsen af afgifter fremover henlægges til et andet organ end KGH og dettes styrelsesråd. Det vil blive endog særdeles vanskeligt at fastsætte kriterier og procedureregler for et nyt organs administration af dette område.

Under hensyn til disse forhold foreslås det, at samtlige eksportafgifter afskaffes, og at K-fonden i sin nuværende form ophører.

D. Oprettelse af en investeringsfond.

I den nuværende K-fond henligger 2,5 mill. kr. aktier i A/S Godthåb Fiskeindustri. Ved K-fondens opløsning foreslås det, at disse aktier overføres til en ny fond, „Grønlands investeringsfond“, der ved hjælp af

bevillinger i hvert enkelt tilfælde også fremover vil kunne tænkes at erhverve aktier og andele i eller yde lån til grønlandske erhvervsvirksomheder.

Det bør overvejes, om den grønlandske erhvervslånefond, der er oprettet i henhold til lov nr. 278 af 27. maj 1950, bør ophæves, og dens aktiver, der alene består af aktierne i det grønlandske fiskerikompani, overføres til den nye investeringsfond.

E. Eneret for den grønlandske salgsorganisation.

Ifølge den nuværende lov om udøvelse af erhverv i Grønland er eksport af grønlandske produkter forbeholdt en central grønlandsk salgsorganisation eller sådanne virksomheder, der har fået særlig tilladelse til at foretage eksport.

Den centrale grønlandske salgsorganisation er endnu ikke oprettet, og indtil dette sker, fungerer KGH som salgsorganisation.

Denne hidtil bestående eneret til eksport foreslås opretholdt. Administrationen af tilladelser til at foretage selvstændig eksport bør som hidtil gives af en myndighed uden for KGH. Sådanne tilladelser bør gives i tilfælde, hvor den pågældende ansøger er tilstrækkeligt kvalificeret i personlig, faglig og økonomisk henseende til, at han kan formodes at drive sin virksomhed, uden at de grønlandske produkters omdømme eller den grønlandske eksports anseelse i modtagerlandene bringes i fare.

Der bør endvidere ved meddelelsen af eksporttilladelser tages hensyn til, om den pågældende virksomhed kan antages at øge produktionen i Grønland gennem at oprette ny produktionsvirksomhed eller på anden måde.

Selv om udvalget forudsætter, at den nuværende liberale retningslinie for udstedelse af eksporttilladelser fortsætter i den nærmeste fremtid, ønsker man dog at pege på, at der vil kunne opstå en situation, hvor det kan være af afgørende betydning for den grønlandske eksports økonomi, at man samler eksporten i den centrale salgsorganisation for således at opnå tilstrækkelig eksportmængde til at kunne bære salgsmæssige fremstød i modtagerlandene samt for at undgå urimelig indbyrdes konkurrence.